

Α.Π. 60071

Αθήνα 9 Δεκεμβρίου 2015

Προς:
Τη Γενική Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος
Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας
κα Ειρήνη Κλαμπατσέα
Αμαλιάδος 17, 11523 Αθήνα

Θέμα: Μορφολογικοί Κανόνες Δόμησης και Αρχιτεκτονικής

Αξιότιμη κα Γενική Γραμματέα,

Σε συνέχεια του με αριθμό 2129/25.11.2015 εγγράφου σας, με το οποίο μας προσκαλείτε να συμμετάσχουμε στη διαβούλευση των μελετών «Μορφολογικών Κανόνων Δόμησης και Αρχιτεκτονικής», ο ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων έθεσε άμεσα το θέμα στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης του Δ.Σ. της 26ης Νοεμβρίου 2015, ενημερώθηκε εκτενώς από μέλη της Επιστημονικής – Οργανωτικής Επιτροπής της Συνάντησης συνΕργασίας: ΜΕΛΕΤΕΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, που πραγματοποιήθηκε στην Ναύπακτο στις 24-26 Ιανουαρίου 2014, συζήτησε το θέμα στα συμβούλια 26/11 και 8/12 και σημειώνει τα εξής:

- 1) Ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, από τη σύνταξη ήδη των προδιαγραφών και την προκήρυξη των συγκεκριμένων μελετών, είχε εκφράσει την κάθετη αντίθεσή του και κατήγγειλε το στόχο των μελετών να συντάξουν «Μορφολογικούς κανόνες» που ακυρώνουν την αρχιτεκτονική πράξη και βλάπτουν το δημόσιο συμφέρον.
(41893/02.12.2010_[Συνημμένο_1](#), και 44319/30.09.2011_[Συνημμένο_2](#))
- 2) Στην καταγγελία του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ είχε προστεθεί η ομόφωνη καταγγελία της ΓΣ της Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ. (5161/ 09.03.2011_[Συνημμένο_3](#))
- 3) Παρά την έντονη αντίθεσή του (βλ. και 46737/21.02.2013_[Δελτίο Τύπου_Συνημμένο_4](#)), ο Σύλλογος δεν περιορίστηκε στον καταγγελτικό λόγο, αλλά επιχείρησε να τεκμηριώσει με τον αρτιότερο δυνατό τρόπο το επιστημονικά αλλά και λογικά απαραίτητο της στόχευσης των συγκεκριμένων μελετών (μορφολογικοί κανόνες) και να αναπροσανατολίσει το όλο εγχείρημα σε επιστημονικά παραδεκτή κατεύθυνση. Για το σκοπό αυτό συνέστησε ειδική επιτροπή που ανέλαβε τον συντονισμό του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ με Ακαδημαϊκούς που υπηρετούν το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο σε όλες της σχολές Αρχιτεκτονικής, καθώς και με τους Μελετητές, τους Επιβλέποντες, τον Σύμβουλο Παρακολούθησης των μελετών και την αρμόδια πολιτική ηγεσία. Η πρωτόγνωρη για τα ελληνικά δεδομένα αυτή συνΕργασία, που αποτέλεσε κατ' ουσία διαβούλευση, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων κατέληξε, μετά από πολύμηνη συνεργασία και κλιμάκωση, στο συνέδριο της Ναυπάκτου. Η συνΕργασία της Επιστημονικής Ομάδας συνεχίστηκε και μετά το Συνέδριο και συνέθεσε τα συμπεράσματά του, καταλήγοντας στο Πόρισμα της Ναυπάκτου που συμπυκνώνει τα ομόφωνα αποδεκτά αποτελέσματα της πολύμηνης διαβούλευσης.

Ο τόμος των Πρακτικών του συνεδρίου και το ομόφωνο συμπέρασμα που αποτέλεσε το Πόρισμα της Ναυπάκτου, αποτελούν την έμπρακτη επιστημονική τεκμηρίωση για την κάθετη αντίθεσή μας στη θεσμοθέτηση μορφολογικών κανόνων και την εναλλακτική μας προσέγγιση στο θέμα της δόμησης στους οικισμούς και στην ευρύτερη περιοχή τους.

(http://www.sadas-pea.gr/wp-content/uploads/2015/05/praktika_nafpaktou_low.pdf)

(<http://www.sadas-pea.gr/porisma-epistimonikis-epitropis-porisma-tis-nafpaktou-gia-ti-domisi-se-mikrous-ikismous-the-lepanto-recommendations-for-building-in-small-settings/>)

Σε συνέχεια των παραπάνω αποφάσεων, δηλώσεων και κοινών δράσεων, είναι προφανές ότι αναμέναμε πως τα αποτελέσματα του Επιστημονικού διημέρου της Ναυπάκτου, όπως αποτυπώνονται στα πλήρη πρακτικά και κυρίως στο Πόρισμα της Ναυπάκτου θα υιοθετηθούν, τόσο για την αναμόρφωση της Α' φάσης των μελετών που αφορούσε στην ανάλυση και τεκμηρίωση της φυσιογνωμίας των οικισμών, αλλά κυρίως για τη Β' φάση που αφορούσε στις προτάσεις.

Σε αυτήν την κατεύθυνση και μετά από σχετική έκκληση της Διοίκησης, προχωρήσαμε στη σύνταξη συγκεκριμένων προδιαγραφών που ενσωμάτωναν το τελικό κείμενο του Συμβούλου Παρακολούθησης των μελετών, με τα ομόφωνα συμφωνηθέντα σημεία του Πορίσματος της Ναυπάκτου.

(Προδιαγραφές Β' φάσης_ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ : 49057/ 07.07.2014_ [Συνημμένο_5](#))

Για την περαιτέρω διευκόλυνση του έργου της Διοίκησης, η ομάδα εργασίας προέβη και σε κωδικοποίηση των σημείων του Πορίσματος της Ναυπάκτου, την οποία παρέδωσε έγκαιρα (πριν την έναρξη της Β' φάσης των μελετών) για την πιο αποτελεσματική χρήση του από τους επιβλέποντες, που δίνουν τις κατευθύνσεις στους μελετητές.

(Ερμηνευτικός Οδηγός Επιβλεπόντων_ [Συνημμένο_6](#))

Αντίθετα με όσα περιμέναμε, παρά την πολύμηνη συνεργασία μας, την εκπόνηση του ομόφωνου Πορίσματος της Ναυπάκτου και τη συστηματική προσπάθειά μας να διευκολύνουμε την υλοποίηση των συμφωνηθέντων, διαπιστώνουμε με λύπη μας ότι η Διοίκηση παρέκαμψε τις συγκεκριμένες προτάσεις. Σας επισημαίνουμε ότι το Υπουργείο είχε ουσιαστική συμμετοχή, τόσο σε οργανωτικό όσο και επιστημονικό επίπεδο, είχε συμβάλει ενεργά στη διαμόρφωσή του Πορίσματος και το είχε αποδεχτεί, παρά ταύτα προχώρησε στην εκπόνηση και παραλαβή της καταληκτικής Β' φάσης, οπισθοδρομώντας στον αρχικό, αντιεπιστημονικό τρόπο προσέγγισης.

Για τους πιο πάνω λόγους, ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ αποφασίζει:

1) Να καταγγείλει τη στάση του Υπουργείου, η οποία εκ του αποτελέσματος καθιστά προσχηματική όλη την προηγούμενη συνεργασία και να απαιτήσει την άμεση εφαρμογή του Πορίσματος της Ναυπάκτου τόσο για τις τρέχουσες μελέτες όσο και για τις λοιπές που πρόκειται να προκηρυχθούν.

2) Να δηλώσει την ενεργή συμμετοχή του σε όλες τις τοπικές διαβουλεύσεις σε κάθε μελετητική περιφέρεια, επαναλαμβάνοντας την απαίτησή του να συμμορφωθούν οι μελέτες με το Πόρισμα της Ναυπάκτου και κυρίως να αποφευχθεί οποιαδήποτε θεσμοθέτηση μορφολογικών κανόνων.

Πέρα από τις επιμέρους επισημάνσεις στο περιεχόμενο των μελετών, όπως στην τεκμηρίωση της ομαδοποίησης των οικισμών και στην επιλογή των αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων, που αποτελούν αντικείμενο της Β' φάσης, ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ απαιτεί να μην ληφθούν υπόψη προτάσεις που εικονογραφούν ή περιγράφουν αναλυτικά, φωτογραφίζοντας διατάξεις που οδηγούν μονοσήμαντα σε άκριτη επανάληψη αυθαίρετων μορφολογικών κανόνων και ακυρώνουν την αρχιτεκτονική δημιουργία.

- 3) Να απαιτήσει την άμεση σύνταξη και θέσπιση Νόμου – Πλαισίου, όπως συμφωνήθηκε ομόφωνα με το Πόρισμα της Ναυπάκτου. Ο Νόμος – Πλαίσιο αυτός:
- θα καταργεί την υποχρεωτική εφαρμογή των ειδικών όρων δόμησης σε όλα τα υφιστάμενα ΠΔ που υποδεικνύουν μορφολογικούς κανόνες και
 - θα απαιτεί, για την εφαρμογή της επιστημονικά τεκμηριωμένης προσέγγισης της δόμησης την κατανόηση στην πράξη των επιστημονικών ζητημάτων της ένταξης της νέας αρχιτεκτονικής δημιουργίας σε υφιστάμενους οικισμούς, χαρακτηρισμένους ως παραδοσιακούς και μη. Ζητήματα που απαιτούν αρχιτεκτονική παιδεία, καθώς και επιστημονική και επαγγελματική επάρκεια στη γνωστική περιοχή της αρχιτεκτονικής.

Πιστός στις αρχές του για παραγωγή και προώθηση ουσιαστικών και συγκεκριμένων κατευθυντήριων προτάσεων, ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ θα συνεχίσει να τεκμηριώνει επιστημονικά τις διεκδικήσεις του για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην άσκηση της Αρχιτεκτονικής, από την κλίμακα του κτηρίου μέχρι την κλίμακα του τοπίου.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο


Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ



ΤΟΝΙΑ ΚΑΤΕΡΙΝΗ



Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ



ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΛΑΤΣΑΚΗΣ